

IZHAJA VSAK DAN

Redi se nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne šte. ne prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah in Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvd. (10 stot.)

ČLANSKI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. ČENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. emrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zarodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 30 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se upravnica ne odziva. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kren 220, na pol leta Kren 110.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in nekepal se ne vrnejo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Iskajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Pečatno-branilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR.

Službena pragmatika.

DUNAJ 31. (Izv.) Zbornica je danes soglasno sklenila prehod v specialno debato o službeni pragmatiki, ki se bo vršila v 4 skupinah. Trije minoritetni poročevalci so danes prišli do besede, da utemeljuje svoje minoritetne predloge. Poslanec Zenger je zahteval, da naj se opušča službena prisega pri uradnih brez konfesije ter namoesti s službeno zaobljubo. Poslenec dr. Šmeral hoče s svojim predlogom, da ne smejo biti pri nameščanju uradnikov merodajni niti politični, niti nacionalni in niti konfesionalni oziri in slednjič je vložil posl. Waber minoritetni predlog, s katerim zahteva radikalnejšo ureditev kvalifikacijskega postopanja.

Zbornica je danes tudi rešila nujno in važno vprašanje o reformi hišnonajemlnskega davka, katerega vprašanja nujnost je bila soglasno sprejeta in merito ter je bil zadevni predlog odkazan davčnemu odseku v nadaljno razpravo. Mnogo pozornosti je vzbujalo dejstvo, da so se poslanci S. L. S. vzdigali glasovanja. Kakor znano, je reforma hišnonajemlnskega davka najnujnejša in najvažnejša zahteva meščanstva vseh avstrijskih narodov sploh in tudi vseh kronovin.

Razpoloženje zbornice je bilo danes jako pesimistično. Iz Budimpešte so proti večeru prihajala poročila, da se je opozicija združila na tak predlog, ki je za ogrsko vlado in ogrski parlament nesprejemljiv. Že prihodnji teden pričakujejo, da pride v ogrski zbornici do burnih prizorov in dogodkov, ki morajo privedi do odločitve glede boja za brambni definitivum ali do razpusta ogrskega parlamenta.

V nekaterih parlamentarnih odsekih se je danes zopet živahno debatiralo, toda ker je poslednji dan pred nedeljo, je proti večeru delavolnost odsekov precej ponehala, tako je postal na večer budgetni odsek nesklepčen, ker so se poslanci popreje odstranili.

Zbornica bo imela prihodnji teden že v ponedeljek svojo plenarno sejo, zato pa bo končala s sejami že v sredo in nastanejo nato kratke parlamentarne počitnice, ker je itak v četrtek praznik rešnjega telesa.

Vodocestno vprašanje.

DUNAJ 31. (Izv.) Na povabilo ministra javnih del so se danes sestali na skupne konference poslanci južnih dežel. Konferencam so prisostvovali tudi številni vladni zastopniki.

Minister javnih del Trnka, je izvajal, da želi vlada doseči sporazum z zastopniki južnih dežel glede vodocestne predloge. Poudarjal pa je pri tem, da je vlada pripravljena se baviti z željami južnih dežel, toda le v toliko, kolikor dopuščajo državne finance. Minister je slednjič izrazil željo, da so vsi poslanci glede generalnega projekta edini.

V nato sledeči debati so soglasno konstatirali, da hočejo tudi v bodoče vsi zastopniki južnih dežel solidarno nastopati in so enoglasno sprejeli tozadevno resolucijo glede splošnega programa.

Minister Trnka je nato zaključil konferenco z izjavo, da mu je nudila debata dobrodošlo gradivo, na podlagi katerega bo lažje nadaljeval svoja pogajanja v vodocestnem vprašanju.

Proračunski odsek.

DUNAJ 31. (Izv.) Proračunski odsek je danes nadaljeval generalno debato o proračunskem provizoriju. V debato je posegel slov. kler. poslanec dr. Korošec, ki je izvajal in zlasti poudarjal, da se je koalicija velikih strank izkazala nezmerno za vsako pozitivno delo in da je zavedla parlament v močvirje. V svojem govoru se je zlasti pritoževal, da se na Hrvaškem in v jugoslovanskih deželah sploh vlada v protislovanskem duhu. Govornik je nadalje izrazil željo, da se vsi jugoslovani monarhije združijo v celoto. Proti koncu se je postal odsek nesklepčen.

Rusinsko vseučilišče.

DUNAJ 31. (Izv.) Med vlado in rusinskimi poslanci so se danes nadaljevala pogajanja zaradi rusinskega vseučilišča. Tozadevno je konfiriral tudi gališki namestnik dr. Bobrzyński, ki se mudi sedaj na Dunaju, z ministrom Heindolom, Zaleskim in Dlugoczem.

Vladni mali finančni program.

DUNAJ 31. (Izv.) Pri finančnem ministru Zaleskem in notranjem ministru Heindolu

so bile danes konference načelnikov velikih strank zaradi vladnega malega finančnega programa. Nemci zahtevajo hitro in nujno rešitev vprašanja o davku na žganje in o ureditvi osebno-dohodninskega davka. Krščanski socialci so zahtevali rešitev vprašanja o davku na dividende in tanižjeme. Imenoma „Českega enotnega kluba“ je dr. Fiedler predložil nekatere stvarne pomisleke in je pojasnil stališče Čehov napram temu predlogom. Konference se jutri nadaljujejo.

Aneksija Bosne in Hercegovine.

DUNAJ 31. (Izv.) Referent bosenskega odseka prof. Redlich je danes razdelil svoje poročilo o takozvanem aneksijskem zakonu. Poročilo vsebuje 1. protokol med Avstrijo in Ogrsko glede anektiranih dežel in tudi glede uravnave medsebojnih vprašanj z ozirom na Bosno in Hercegovino, 2. zakonsko osnovo glede odškodnine, ki jo je imela Avstroogrška plačati Turčiji in 3. zakonsko osnovo glede razširjanja suverenitete avstrijskega vladarja nad Bosno in Hercegovino ter uveljavljanje določil pragmatične sankcije za anektirani deželi. Poročilo prof. Redlicha, ki je dober in objektivni poznavalec bosenskega vprašanja, je jako obširno in kritično sestavljeno ter zlasti opozarja na bistvene razlike med tozadevnim avstrijskim in ogrskim zakonom. Ostro nastopa prof. Redlich proti ogrskim aspiracijam, ki hočejo na podlagi nekega zgodovinskega prava udeležiti naziranje, da je aneksija Bosne in Hercegovine izvršil vladar kot ogrski kralj in da gre tu za reinkorporacijo nekdanjih dežel ogrske krone. Tozadevno referent prof. Redlich ostro protestira in bo v zbornici stavil resolucijo, ki poudarja, da mora avstrijska zbornica odločno protestirati proti naziranju ogrskega zakona glede pravnega naroka na anektirani provinci ter z vso ostrostjo poudarjati, da imata tako Ogrska, kakor Avstrija enake pravice na anektirani deželi in da obstoja državnopravno razmerje Bosne in Hercegovine napram celi monarhiji.

Na podlagi tega pdročila bo zbornica v jeseni temeljito razpravljala o bosenskem vprašanju.

Česko-nemška sprava.

DUNAJ 31. (Izv.) S posredovanjem češkega namestnika kneza Thuna so se danes tukaj nadaljevala česko-nemška pravna pogajanja.

Naslednik gališkega dež. maršala?

DUNAJ 31. (Izv.) V poljskih krogih zatrjujejo, da bo imenovan za gališkega deželnega maršala knez Pavel Zapięha. Dosedanji deželni maršal grof Badenibaje v kratkem odstopi.

Puljski pristaniški poveljnik pl. Ripper odstopi?

PULA 31. (Izv.) Puljski pristaniški poveljnik, admiral pl. Ripper je nastopil večtedenski dopust. Dobropoučeni krogi zatrjujejo, da se pl. Ripper nato ne povrne več na svoje mesto.

Odlikovan slovenski učenjak.

DUNAJ 31. (Izv.) Danes je bila običajna vsakoletna slavnostna seja dunajske akademije znanosti. Akademija je priznala takozvano Liebenovo častno darilo za najboljšo matematično delo vseučiliškemu profesorju na vseučilišču v Črnovicah dr. pl. Plemelj-u, rodom Slovincu, za njegovo matematično delo o potencialni teoriji.

Službena doba častnikov.

DUNAJ 31. (Izv.) Večerna „Zeit“ poroča iz vojaških krogov, da vlada v kratkem predloži parlamentu predlog, v kateri namerava za častnike uvesti 35-letno službeno dobo, mesto 40-letne.

Senzacionalno zastrupljenje.

PRAGA 31. (Izv.) Položaj zastrupljene gospe Elsnerjeve je sedaj postal nekoliko bolj. Sodna preiskava je dognala, da je bila medicinska zamenjena najbrže že v neki dunajski tovarni zdravil. Obdukcija trupla umrle gospe Flussnerjeve je dokazala, da gre za takozvani „Baryum carbonatum“, ki je jako nevaren in strupen.

Proces o razpečavanju nemoralnih knjig.

DUNAJ 31. (Izv.) Danes je končal proces proti knjigotrcu Sternu, ki je bil obtožen zaradi razpečavanja nemoralnih, svnjarskih pisov. — Porotniki so obtoženca oprostili, potrdili so pa le vprašanje glede razpečavanja knjige „Spomin neke pevke“, ki je bila že prepovedana. Sodišče je nato Sterna obsodilo na 100 K globe po § u 24. tisk. zakona.

Ogrski parlament.

BUDIMPEŠTA 31. Poslanska zbornica je nadaljevala debato o brambni predlogi. Čuden protest pa si je dovolil Justhovec poslanec S ümegy, ki je protestiral proti temu, da se prihodnji teden snide v Sarajevu popolnoma slovanski parlament, da se posvetuje o trijalističnih težnjah. Tudi ta Justhovec je odklonil brambno predlogo. — Poslanec Horvath je tudi pobijal to vladno zahtevo.

Združenje ogrskih opozicijskih strank.

BUDIMPEŠTA 31. Do 2 popoldne so trajala današnja pogajanja. Rezultat je bil popolno sporazumljenje. Zastopniki so pa sklenili za sedaj ne objaviti podrobnosti pogajanj. Toliko pa zatrjujejo, da bo rezultat pogajanj naznanjen tekem večera posameznim opozicijskim strankam. — Poslanec Kossuth bo tekem jutrišnje seje poslanske zbornice naznanil vsebino skupnega dogovora in bo vlado zaprosil, da vzame ta kompromis za podlago nadaljnim pogajanjem. Ob enem bo predlagal, da vlada odgodi zbornično zasedanje za toliko časa, dokler trajajo zadevna pogajanja.

Namere ogrske opozicije.

BUDIMPEŠTA 31. (Izv.) Združena opozicija je danes sklenila opustiti svojo zahtevo po odstranitvi § 43. brambne predloge (nemški službeni jezik), zato pa zahtevati, da se brambni definitivum sploh odstavi z dnevnega reda ter nadomesti s 4-letnim brambnim provizorijem z zvišanim rekrutnim kontingentom. Poslanec Kossuth bo jutri zbornici naznanil tozadevne predloge ter ob enem zahteval začasno odgojenje ogrske zbornice za toliko časa, dokler se ne izvrše pogajanja z vladno večino in vlado. — Ogrska vlada smatra te predloge za popolnoma nespremenljive.

Splošna politična situacija je zelo postretna in v zborničnih kuloarjih je danes prevladovalo pesimistično mnenje.

Nalivi na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 31. Donava je tukaj prestopila bregove. V Staripešti je nastopila povodenj. V nekaterih delih mesta je napravila voda mnogo škode. Skladišča južne železnice so pod vodo.

BUDIMPEŠTA 31. Vlada je nakazala vsled povodnji prizadetim občinam 300.000 K podpore.

Vstaja v Albaniji.

SOLUN 31. 15 mož močna vstaška četa je ponoči udrla v vas Dragovac pri Janini in je umorila 4 kmete ter tri odpejala v gore.

SOLUN 31. Turška vlada je mobilizirala več rednih polkov. Išpijski polk je odposlan v Verešovice. Sploh koncentrirala vlada vse redne čete okrog Verešovic. Vrhovni poveljnik sedanjim, proti upornim Arnavtom odposlanim turškim polkom, F a z i l paša namerava takoj po končani koncentraciji pričeti odločen boj proti vstašem. Janinski val je odpoval v Permeto in Berato, da pomiri vzbunjene Arnavte, ki odločno zahtevajo od turške vlade izpolnitev narodnopolitičnih težnj.

Stavka ameriških natakarkjev.

NEW-YORK 31. 2000 natakarkjev in hotelskih uslužbencev je danes začelo stavkati, ker gospodarji niso hoteli priznati njih strokovne organizacije. Veliki hoteli in restavrantni imajo občutno škodo.

NEW-YORK 31. Stavka natakarkjev je tekem današnjega dneva zadobila resen značaj. Že včeraj zvečer je zapustilo okrog 1000 natakarkjev velike hotele in restavrate in so si morali ponekod gosti sami streči. Število stavkajočih znaša 2500. Gostilničarji jemljejo iz južnih krajev došle zamorce v službo. Gospodarji nočejo priznati zahteve stavkajočih, da bi samo organizirane nameršali v svoji obiri.

Grčija in krečansko vprašanje.

ATENE 31. (Izv.) Krečanski poslanci so sklenili na vsak način prisostvovati jutrišnji seji grške zbornice. — Grška vlada je odločena zabraniti Krečanom vhod v zbornico eventualno tudi z vojaško silo ter je konsignirala vso garnizijo okrog parlamenta.

ATENE 31. (Agence d' Athene). Garnizija v Atenah je pomnožena. Polcija je ukrenila najboljše odredbe za vzdrževanje miru. Jutri je otvoritev zbornice.

ATENE 31. (Ag. d' Athene). Krečanski poslanci so danes na svojem sestanku enoglasno sklenili, da pridejo jutri v grško zbornico.

ATENE 31. (Ag. d' Athene). V snočnem ministrskem svetu je predlagal justični minister Dimitriakopulos sprejeti krečanske poslance pri otvoritvi zbornice in prebrati dekret, s katerim je zbornica do oktobra odgoda. Predlog je bil kot protizakonit odklonjen. Justični minister je nato podal svojo demisijo.

Politika v sodni dvorani.

Trst, dne 31. maja.

Ni ga skoro dneva, v katerem ne bi glasili tržaških irredentovcev „Piccolo“ in „Indipendente“ priobčevali dolge članke o „slavizaciji porote“. In po vsaki novi porotni razpravi, ki se vrši v slovenskem jeziku, uprizarjata ti glasili nov hrup. Celo glasovita „Patria“, ki se sicer oglašja le o priliki raznih volitev, da — kakor izvrševateljica volje irredentistične kamore — vodi razne volilne goljufije in sleparije, je smatrala za potrebno, da se je oglašila, ter dvignila svoj glas v obrambo domovine. Preidemo preko dejstva, da je imel na tem „protestnem“ zborovanju glavno besedo dr. Pincherle, ki utegne vsled slovenske porote izgubiti marsikakega slovenskega klijenta, in tudi preko — skromne želje, ki jo je izrazil na omenjenem zborovanju neki gospod Prister, naj bi namerč predsednika dež. sodišča, deželosodnega svetnika — Milovčiča odstavili, ugotoviti pa hočemo, da to sistematično hugskanje italijanskega irredentističnega časopisja in italijanskega irredentističnega društva „Patria“ — katerima se je pridružila navsezadnje še zdravniška zbornica, ki nima pri tej stvari absolutno ničesar iskati — niso ostale brez posledice na italijanske porotnike. Pri današnji porotni razpravi se je jasno pokazal ves nacionalni fanatizem in šovenizem italijanskih porotnikov.

Iz razlogov, o katerih ne kaže, da bi tu razpravljali, je bila današnja porotna klop mešana. In ker je bil obtoženec Slovenec, so imeli italijanski porotniki najlepšo priliko, da so pokazali ves svoj italijanski fanatizem in šovenizem, ki ga ne morejo krotiti niti v svetišču justice.

Da bi čuvali oni pretvezni italijanski značaj porote, italijanski porotniki niso dopuščali, da bi predsednik prevajal, kar bi šlo gotovo hitreje, temveč so zahtevali tolmača. Kaj so hoteli italijanski porotniki doseči s tem, je uganka. Ali morda mislijo, da s tem odpravijo slovenske razprave tam, kjer so sicer dani zato potrebni pogoji? Ne, gospodje italijanski porotniki so s svojim včerajšnjim postopanjem le pokazali, da so pač zagrizeni Italijani, a ne ljudski sodniki, katerim bi bilo na gladkem razvijtu razprave, da hočejo proti vsem jasnim načelom pravice varovati samovlado italijanščine v tržaški porotni dvorani. Kako se to strinja z nalogom resnih, nad vso pristranost in nad vsak zunanji vpliv zvišanih sodnikov, to je vprašanje, na katero nečemo odgovarjati, ker si je resna in pravična javnost itak že napravila svojo sodbo.

To postopanje italijanskih porotnikov pada temboj v oči, če se ga primerja s postopanjem slovenskih porotnikov. Je pač med enim in drugim ta razlika, da se poslednji zavedajo svojih dolžnosti kot ljudski sodniki, dočim se smatrajo oni za okso-nente irredentizma v porotni dvorani.

Ce kdaj, so italijanski porotniki včeraj dovedli sami sebe ad absurdum. Ljudje, ki obstruajo v sodni dvorani, pač ne spadajo na porotno klop, temveč kvečjemu kakor klakerji na kak shod „Patrie“.

Mirko pl. Pisačić kralj. komisarju Slavku Cuvaju.

Delavni narod Budimpešte je pokazal te dni, kaj pomenja delavska solidarnost. Kaj pomenja borba za svobodo, ljudska in državljanska prava naroda! V tej borbi ne prizanaša narod nikomur, posebno pa ne tlačiteljem svojim!

Izjavljam, da ne želim voditi boja proti privatni lasti naših nasprotnikov, ali zahtevam v imenu hrvaškega delavnega naroda odločno in najresneje od nasprotne nam družbe, naj ne duši — brez razloga — svobode lojalnega in dinastičnega naroda, da ne gaži najprimitivnejših državljanskih pravic, da ne ovira osebne svobode po-jedincev!

Ni mi namen, da bi podžigal narod na odpor in revolto proti oblastim in njih zastopnikom; zahtevam le zakonitim potom zanj pravo, da pride enkrat do ustavne in parlamentarne delavnosti v domovini.

Jutri velika narodna slavnost razvitja zastave šentjakobske „Čitalnice“.

Zahtevam od Vaše prevzvišenosti v interesu osebne reputacije Vaše in časti celokupnega nam naroda — katerega sin ste tudi Vi — nemudno odstranjenje komisarijata v Hrvatski!

Potrudil sem se, da ta opravičena želja našega celokupnega naroda pride do izraza tudi na najvišjem mestu, kar sem storil te dni potom c. in kr. kabinetne pisarne na Dunaju, pak sem globoko uverjen, da je bil ta moj korak povodom reševanja spisov v najvišji pisarni dostavljen tudi Vam na znanje toliko v razjasnjenje, kolikor opravičenje.

Vedoč za nevpeh Vaše poslednje „informacijske“ avdijence na Dunaju, pričakujem, Prevzvišeni, kavalirski Vaše odločbe — Vaše ostavke!!

To bi imelo biti v zvezi z Vašo osebno častjo, na kateri Vam je tudi ležeče.

Mirko pl. Pisačić.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj popoldne je umrla v bolnišnici pri Sv. Mariji Magdalena po dolgi bolezni gospa Marija Mikota, mati mnogoštevilne družine — samih nedorastlih otročičev — in soproga gosp. Julija Mikote, uradnika „Del. podp. društva“. Pogreb bo jutri popoldne ob 3 uri iz rečene bolnišnice. Težko zadetemu soprogu najiskreneje sožalje.

Zdaj pa ti res odgovorim! Prejeli smo to-le pismo:

„Edinost“ je dobila iz zanesljivega vira poročilo, da sem jaz izdal parolo križkim sodrugom, da se imajo v slučaju spopada povodom nameravane „Legine“ provokacije v Sv. Križu postaviti v borbi na stran italijanskih nacjonalistov proti slovenskim narodnim domačinom.

In nato sem jaz v „Zarji“ povedal, da se je zlagala.

„Edinost“ pa sedaj replicira in pravi: mesto, da (Sedmak) operira s frazo, da „Edinost“ laže, naj bi konkretno odgovoril, so ali niso križki sodrugi dobili parolo, da se imajo tepsti na strani Italijancv proti slov. Križanom!

Ah „Edinost“, „Edinost“, ti ponos tržaških Slovencev, čudna so pota tvoje logike!

Ce ti človek reče, da lažeš, ali ni to dovolj konkretno odgovorjeno? Hudiča, ali je to tako težko razumeti?! Da bi ti, „Edinost“ ne znala, kaj se pravi lagati?! Pojdi, pojdi!

In končno: zakaj bi tako rada slišala moj odgovor. Saj si vendar iz zanesljivega vira zvedela, kar si priobčila. Menda pač ne daš več vere sodrugu Sedmaku, kakor svojim zanesljivim virom?

Vidiš, jaz ti navzlic temu vendar ne odgovorim in niti povem ti ne, da nisem imel v vsem svojem življenju nobenega sošolca iz Nabrežine.

Ne, za hudiča ti tega ne povem! Če hočeš res vedeti, ali sem izdal tisto parolo ali ne, pa ugni!..... No daj začni ugiati!..... Ker si tako malo brihtna, ti hočem jaz pomagati: Začetna črka mojega odgovora, ki je zelo kratak, je N!.....

No, ali bo kaj?

Josip Sedmak, cand. iur.

Na to pismo pa res ni treba odgovarjati, ker že samo na sebi dokazuje, kako brezvspešne so bile žrtve — njegove lastne in one drugih — za njegovo socialno oliko.

Kulturna slička iz Italije. Listi javljajo o sledečem dogodku: V Porpari, provincija Lucca v Italiji, je priredil učitelj Georgi eksperimentalno predavanje o Röntgenovih žarkih. Ljudstvo pa je tam tako udano vrazam, da je smatralo Georgija za čarovnika in ga hotelo kamenjati. Morali so pozvati orožnike, da so učitelja spremili na kolodvor z nujnim nasvetom, naj takoj odpotuje, da se odtegne nadaljnjim insultom od strani razburjenega prebivalstva.

A, kaj pravite k temu slučaju, vi gospoda vele-Italijani in zasramovalci našega ljudstva?! Gornji slučaj italijanske — nekulturnosti se „vredno“ postavlja na stran tistim slučajem, iz nedavne minulosti, ko so sinovi staro-italijanske kulture s sekirami pobijali oblastvene funkcionarje in z dravniki e, ki so prišli, da bodo ljudstvu na pomoč v času lanske kolere! Tak slučaj prida o kulturni zaostalosti — naravnost neverjetni v XX. stoletju!

Naši slovenski — „barbari“ so vendar le boljše ljudje. V hudih časih bolezni pozdravljajo zdravnika kakor največjega dobrotnika in odrešenika, a v predavateljih vidijo nositelje luči, ne pa čarovnikov...! Mesto vojnih ekspedicij v Tripolis — z vojnimi ladjami, topovi in puškami — naj bi raje italijanska vlada prirejala poučne ekspedicije v svoje številne, kulturno zaostale kraje, kjer ljudstvo še globoko tiči v temi neznanja, ignoranco, v vrazah in v podivjanosti kakor naravni posledici tacega stanja.

Slovenščina na telefonični centrali. Gospod Josip Jedlowsky odvetniški kandidat v Trstu je prejel nastopno pismo:

Pozivom na odprto pismo, katero ste naslovili v „Edinosti“ z dne 16. maja št.

136 na predstojnika c. kr. pošnega in brzojavnega ravateljstva, se Vam priobčuje, da je počasnost, s katero se je pri izvrševanju po Vas zahtevane zveze žal postopalo, predvsem pripisovati dejstvu, da je morala dotičnega dne tozadevno polje telefonske centrale služiti neizolirana moč, ker je v tem oddelku nenadoma izostalo več osebja.

Telefonski centrali so se dala navodila, da ista tudi svoje zadeve v slovenskem jeziku prednašajočim strankam primerno postreže.

C. kr. podravatelj:

Dr. Tobias.

Javni nastop telovadnega društva „Sokola“ v Trstu se vrši danes zvečer ob poldeveti uri. Pri tem nastopijo: Moški in ženski naraščj s prostimi vajami, katere izvaja letos češki naraščj na vsesokolskem zletu v Pragi; devet telovadk novoustanovljenega ženskega odseka s prostimi vajami, katere bodo izvajale tudi na letošnjem župnem zletu; osem telovadcev s prostimi vajami za III. vsesokolski zlet in vrsta tekmovalcev tržaškega sokola, ki tekmuje letos v Pragi v višjem oddelku, z vajami na vseh orodjih.

Vstopnina k tej telovadbi, ki se vrši v veliki dvorani „Narodnega doma“ znaša: Stojišče 50 vin., sedeži 1 K.

Jutri toraj se vrši velika slavnost razvija zastave šentjakobske Čitalnice. Po velikih nezdodah, ki Čitalnici niso lansko leto dopustile prirediti slavnosti ter jej tako provzročile veliko materialno škodo, se ista sedaj zatrdno nadeja, da se vdeležiti slavnosti vsak, ki si želi napredka tega potrebnega in koristnega društva. Sodeč po zanimanju in po številu br. sodelujočih družestv bo ta slavnost veličastna manifestacija tržaškega Slovanstva. Čitalnica se trudi, da izpade slavnost čim slajnejše, v kolikor to sedanje razmere dopuste i zato v nedeljo ob 2 uri vsi k Sv. Jakobu!

Jugoslovanski „Sokol“ v Parizu. Iz Pariza javljajo, da je te dni tamošnja hrvaško-srbska kolonija ustanovila jugosl. „Sokola“, ki bo imel svoje zavetje pri češkem „Sokolu“. K jugoslovanskemu „Sokolu“ pristopi tudi bolgarska kolonija.

Št. jakobska podružnica Ciril-Metodove družbe naznanja, da postavi na slavnosti šentjakobske Čitalnice na vrtu konsumnega društva „Jadrana“ svoj paviljon, kjer se bodo prodajale različne stvari v korist nove šolske stavbe.

V nedeljo, dne 16. junija II. zlet „Tržaške Sokolske Župe“ na Opčinah in ob enem 30-letnica „Tržaškega Sokola“! Tega dne naj nobeno drugo narodno društvo Trsta, okolice in Krasa ne prireja svojih veselí!

Učiteljsko društvo vabi članice, člane in prijatelje učiteljstva na zlet v Gradež, laguno in Oglej. Odhod ob 8 uri zjutraj z obali „Sanitá“. Povratek po železnici ob 6 popoldne. Izlet se vrši le v slučaju lepega vremena. Zbirališče ob 7 uri in pol pred hotelom „Excelsior“.

„Klofuta za 100.000 frankov“, burko v dveh dejanjih, uprizore člani tržaškega „Slovenskega gledališča“ jutri, dne 2. junija v Sežani. Predstava se vrši v gostilni pri „Treh kronah“. Začetek ob 5:30 pop.

Plačevalcem pridobnine. Po naredbi § 53 zakona 25. oktobra 1896 drž. zak. 220 so registri o občni pridobnini, odmerjeni za leta 1912—1913 vseh 4 davčnih razredov, izloženi na vpogled pri davčni administraciji Trst i v sobi št. 136. IV. nadstropje, in sicer od 3 do 16 junija 1912 ob uradnih urah od 9. ure zjutraj do 2 ure popoldne, da jih more pregledati vsak plačevalec pridobnine.

Porotno sodišče.

V znamenju boja proti slovenščini.

Predseduje predsednik dež. sod. dež. svet. svetnik Milovčič, prislednika dež. sod. svet. Pachor in sod. dr. Spongla; zapisnikar dr. Irgolič; dež. pravdnik dr. Zumin; branitelj dr. Mandič.

Kot zdravniški izvedenci so navzoči: dr. Martinis, dr. Veronese in dr. Vraginčan. — Povabljen je tudi polkovni zdravnik dr. Donan.

Obtoženec: Anton Čeh, sin Petrov in pok. Katarine, rojen dne 9. januarja 1891 v Gorenjah, pristojen v občino Povir v sežanskem političnem okraju, kat., hlapec, pismen, brez premoženja, nekaznovan, ki je obtožen,

da je dne 13. novembra 1911 pri vasi Gorenje, z namenom usmrtiti ga, dvakrat zavrato udaril s kamnom Ivana Grželja na zatilje, vsled česar je ta zadobil na navedenem mestu dve lahki rani in padel v nezavest, ter ga vlekel na železniško progo in položil čez tračnico, tako, da je bil Ivan Grželj povožen po malo za tem na dotični progi vozeči lokomotivi in je pri tem našel smrt; torej

hudodelstva zavrata umora

v smislu §§ 134, 135 št. 1. k. z. in kaznivega po § 136 k. z.

Izrečani so bili sledeči porotniki: Bozzini Enrico, Burgstaller Giovanni, Clemencini Giuseppe, Hillebrand Emilio, Kle-

menc Jakob, Mosettig Adolf, Nemec Fran, Pertot Josip, Schöffmann Carlo, Stranj Jakob Zgur Leopold. Namestnik: Ponikvar Fran. Porotniki so prisegli vsi italijansko.

Ko je predsednik poklical obtoženca, da odgovori na vprašanja o osebnih podatkih, in je odgovoril ta, da ne razume italijanski, je predsednik tolmačil njegove izpovedbe v italijansko. Tu se je vzdignil eden od porotnikov in zahteval tolmača. Predsednik je dal nato kot tolmača poklicati sodnega avskultanta Markovića.

Takoj ob začetku razprave je predlagal branitelj, naj se z ozirom na razna nasprotstva v izvidu sodnih izvedencev pokliče k razpravi še dva psihijatra kot izvedenca.

Državni pravdnik se je temu predlogu protivil in sodišče ga je odklonilo.

Branitelj ponovno poudarja, da je v izvedenškem mnenju veliko nasprotstvo med premisami in zaključkom, kajti prvkrat pravi to mnenje, da obtoženec ni odgovoren za svoje dejanje, drugič pa, da je. Ostaja pri svojem predlogu.

Sodišče je zavrnilo ponovni predlog, nakar je prečital zapisnikar

obtožnico

najprej v slovenskem jeziku, potem pa v italijanskem prevodu.

Zasliševanje obtoženca

se je vršilo nato s posredovanjem tolmača. Ker je na nekatera predsednikova vprašanja v slovenskem jeziku odgovoril obtoženec naravnost in je predsednik sam raztolmačil odgovor v italijansko, se je hitro pokazalo, da je hujškanje italijanskih advokatov, katerim gre za zastopstvo pri porotnih razpravah, doseglo svoj namen. — Hitro je namreč vstal zopet isti porotnik, namreč Burgstaller Giovanni in precej osorno zahteval, da tolmači tolmač, ne pa predsednik.

Obtoženec je v svoji izpovedbi v glavnem potrdil izvajanja obtožnice, vendar pa je tudi danes ponovil, da ni hotel umoriti Grželja. Seveda pa ni potem mogel pojasniti, zakaj ga je položil še dihajočega na železniški tir, ko je vedel, da ga mora povoziti vlak. Potrdil je, da je po storjenem dejanju odšel naravnost domov.

Izvedenci in porotniki so si ogledali nato kamen, s katerim je obtoženec udaril Grželja. Je to dobrih deset centimetrov visok, niti za pest debel, na enem koncu zašiljen kamen, na katerem se še poznajo krvavi madeži in ostanki las. Obtoženec je potrdil, da je to tisti kamen. Pobrál ga je na cesti. Potrdil je tudi, da je pokazani robec s krvavimi pegami njegov, in da si je obrisal žnjim roke, ki si jih je okrvavil, ko je udaril Grželja.

Kako je položil Grželja na tir, ne ve več. — Ko so mu pokazali fotografije, ki so bile napravljene na podlagi njegovega prvega priznanja, je prireditel, da je bilo tako.

Vprašan, ali mu je bilo žal, da je ubil Grželja, pravi obtoženec, da mu je bilo takoj žal. Preiskovalnemu sodniku je pa rekel, da je bil zadovoljen, da ga je umoril. Zanimal je vprašanje, da bi ga bil kdo poučil, kako naj se zagovarja. Potrdil je, da je bil Grželj toliko pijan, da je dvakrat bruhal. Na vprašanje, ali ve, da se ne sme ubijati ljudi, ali je uboj hujši od tatvine, je odgovoril, da ne ve.

Na ponovno vprašanje je povedal, da ga je najprej Grželj pograbil za vrat in ga vrgel na tla, nakar je on vstal in ga udaril dvakrat s kamenom. Preiskovalnemu sodniku pa je povedal, da je udaril Grželja, in ko se je ta zgrudil na tla in hotel potem vstati, še enkrat. — Pravi, da je res to, kar je danes povedal, in tudi to, da sta se z Grželjem sprla, ker je Grželj hotel v Povir pit žganje, obtoženec pa je hotel iti domov.

Ko mu predsednik predoči ta nasprotstva, obtoženec ne ve odgovora. Ne ve tudi, zakaj je rekel zdravnikom, da ga je Marija Zafredova imela rada, ko je zopet potrdil, da mu ni nikdar sama rekla kaj takega.

Ker je predsednik zopet sam vprašal obtoženca par besed v slovenščini, ne da bi bil vprašanje prej povedal italijanski, zopet

upor italijanskih porotnikov,

ki postaja že naravnost neukusen. Od izvedenske mize se čujejo precej glasni protesti in na galeriji vzbujajo dogodki na porotni klopi veliko začudenje.

Ker želi branitelj nekatera vprašanja, tičeča spolnega življenja obtoženčevega, izključi predsednik javnost. Iz obtoženčevih odgovorov je izpoznati, da je o spolnem življenju popolnoma nepoučen, neveden.

Zaslišanje izvedencev.

Nato je bil zaslišan izvedenec polkovni zdravnik dr. Donan, ki je seiral umorjenca. Izpovedal je v nemščini, za katero so izjavili porotniki, da je ne razumejo, pa so vendar brez pripombe pustili, da je predsednik prevajal njegovo izpovedbo v italijansko. Torej boj porotnikov je bil naperjen edino le proti slovenščini, ne pa proti

nemščini, torej proti tujemu jeziku ne, pač pa proti deželnemu jeziku, slovenščini.

Izvedenec je potrdil, da sta udarca po glavi povzročila le lahko poškodbo, pač pa sta lahko povzročila pretresenje možgan, kar se ne da izpoznati. Nezavest, povzročena po onih udarcih, lahko traja tudi več dni. Naravnost povzročila nista torej smrti ona dva udarca, toda daljna posledica bi mogla tudi biti smrt.

V katerem jeziku?

Drugi izvedenec dr. Martinis je pred vsem poudarjal, da more pač z ozirom na to, da je prvi izvedenec izpovedal v nemščini, izpovedati tudi on v slovenskem jeziku. Vprašal je predsednika, ali mu je to dovoljeno, češ, ker dovoljeno mu mora biti.

Predsednik je odgovarjal, da taka vprašanja ne spadajo semkaj, vendar pa da bo, ako izpove slovensko, njegovo izpovedbo prevel porotnikom v italijansko.

Na porotniški klopi zopet razburjenje, porotnik Burgstaller zopet vstaja in protestira. Za njim pa tudi par drugih. Splošno razburjenje.

Ko je dr. Martinis dobil zagotovilo, da ima pravico izpovedati tudi v slovenščini, je izjavil, da bo z ozirom na to, da olajša sodni postopek, izpovedal v italijansko. Odločni nastop g. izvedenca je napravil vsestransko velik vtis.

Izvedenec je nato potrdil v splošnem izpovedbo prvega izvedenca in tudi par vprašanj, ki direktno kažejo duševno manjvrednost obtoženčeve. Enega vprašanja predsednik ni dopustil; zato je branitelj dal protokolirati to vprašanje.

Zasliševanje prič.

Priča Josip Zafred priseže in izpove slovensko. Priča je onl dan pil v družbi Grželja in obtoženca. Ko sta se z Grželjem poslovila, ga je priča še opozoril, naj jutraj ne zamudi železniške službe. Obtoženec je bil tedaj manj pijan, kakor priča in Grželj.

Obtoženec sicer ni neumen, je pa nekoliko trd, slabo pojmuje, ker ni bil po starših poučen. Je vesel in ni nasilen. Priči se je enkrat zlagal, hoteč se pobahati, da je bil v družbi drugih fantov. Obtoženčev oče rad pije. Obtoženec ni bil pijanec, ob par litrah vina se je še zavedal. Za ženskami ni hodil, ker ga tudi ženske niso marale.

Priča Marija Zafred je povedala, da ni nikdar sama govorila z obtožencem, katerega nihče ni maral. Odločno je zanimala, da bi kedaj intimno občevala z obtožencem in ne ve, kako da je obtoženec trdil to. Obtoženec je namreč izpočetka trdil, da je občeval s to pričo, Grželj pa tudi, in da je ubil Grželja iz ljubosumnosti. O obtožencu še pove, da je bil trd, nepoučen.

Priča Šimen Žiberna, čuvaj južne železnice, je šel po tiru iz Divače proti Sežani in je našel razrezano truplo na tiru. Iz prve čuvajnice je telefoniral v Divačo, kaj naj stori. Službojuči uradnik je ukazal, naj spravijo truplo s tira. Prišel je mimo neki železniški delavec, ki mu je pomagal spraviti truplo s tira najprej spodnji, potem pa še gornji del. Ne ve, ali je bilo truplo privezano, ali kaj; šlo je težavno! Mitveca ni poznal niti on niti oni delavec, Jakob Škrinjar. Čeha je poznal, ker je nekaj časa delal pri železnici. Natančneje ga ne pozna.

Orožniški stražmojster Johann Urschitz, ki je sedaj na Opčinah, pravi, da je Nemec in da hoče izpovedati nemški. Predsednik je dal njegovo nemško izpovedbo po tolmaču raztolmačiti — nemški m porotnikom, kajti kolikor je bilo slovenskih in italijanskih, so razumeli nemščino. Priča je vedil prvo preiskavo in aretiral obtoženca.

Značilno v pričini izpovedbi je to, da je obtoženec najprej pravil, da mu je tekla kri iz nosa in da ima zato krvav robec, pozneje pa je priznal, da je obiskal umorjenca, da ne bi se poznala na tleh sled. Napram prič je tudi povedal obtoženec, da se je sprl z Grželjem iz ljubosumnosti, da je imel že dalj časa namen ubiti Grželja, pa da ni imel prilike za to. Ker pa je bil Grželj tisti večer pijan, je mislil, da je tedaj ugodna prilika, da je po onih dveh udarcih Grželj še dihal in da ga je zato zavlekel na tir, da bi bila smrt gotova, ker je vedel, da kmalu pride lokomotiva.

Na vprašanje braniteljevo, v katerem jeziku je govoril tedaj obtoženec, odgovori priča, da v slovenskem, in na vprašanje, ali priča razume toliko slovenski, da razume vsako besedo, pa: moj materin jezik je slovenski!

Nato je predsednik prekinil razpravo ob 2:15 popoldne.

Društvene vesti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na javni shod Zveze jugoslovanskih železničarjev, ki se vrši danes dne 1. junija ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ul. Sv. Frančiška št. 2 I. Dnevni red: 1. Delavni red pri drž. železnici. 2. Vozne ugodnosti. 3. Razno. Odbor.

Pevsko društvo „Trst“. Člani so vabljani, da pridejo v nedeljo ob 2 in pol pol-

Danes, dne 1. junija 1912 notranji nastop „Sokola“ v Trstu. Začetek točno ob poldevetih zvečer.

noštevilao k Sv. Jakobu v „Kons. dr.“ ob vsakem vremenu.

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu vabi vse gg. odbornike k važni seji, danes dne 1. junija. Obenem naznanja, da se je društvo preselilo v gostilno „Jadrana“, kjer se sprejema tudi nove člane.

Člani in dirkači koles. društva Balkan so vabljeni na sestanek, ki se vrši danes zvečer ob 8:30 v kavarni Minerva.

Predsedništvo podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu pozivlja svoje člane, da se v obilnem številu odzovejo vabilu „Čitalnice pri Sv. Jakobu“ in posetijo slavnost razvilita zastave v nedeljo pop.

Gospodu članove hrv. dr. „Strossmayer“ pozivlja potpisani, da u što dostojnijem broju sudjeluju u nedelju svečanostima razvilita zastave bratskog slovenskog društva „Čitalnica“, pri Sv. Jakobu, v Trstu.

Trščanski Hrvati sastaju se u 2 sata posl. p. pred Narodnim domom, odakle će svi skupa u Sv. Jakob. Pošto kreće svečana povorka iz Sv. Jakoba točno u 3 sata, preporučamo Strossmayerovcima, da se nadju na vrijeme na skupu.

Odbor

hrvatskog društva „Strossmayer“.

Tržaško podporno in bralno društvo naznanja svojim članom, da se društvo udeleži v nedeljo dne 2. junija t. l. slavnosti št. jakobske Čitalnice korporativno z društveno zastavo. Zbirališče v Kons. društ. pri Sv. Jakobu.

Odsek tržaškega Sokola v Barkovljah naznanja, da si je uredil svojo letno telovadišče na zemljišču br. Jake Starca hiš. št. 16. Ker se bliža župni zlet dne 16. junija na Opčinah, pozivlja telovadce in telovadke vseh oddelkov, da z rednim obiskom telovadbe omogočijo častno udeležbo na tem zletu. Urnik je sledeči:

Člani ob ponedeljkih, četrtek in sobotah od 8:45—10, ženske ob ponedeljkih, sredah in sobotah od 7—8, ženski naraščaj ob sredah in sobotah od 3:30—4:30, moški naraščaj ob istih dnevih od 5—6.

Ker letos ne bo pripuščen k izprevidu nikdo, ki ni izvežban v redovnih vajah, pozivljamo vse one člane, ki imajo krog, naj se udeležijo vadbe redovnih vaj vsak četrtek od 8:45—9:15.

Koledar in vreme. — Danes: Juvenil, Radovan. — Jutri: Sv. Trojica. Velimir. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 17:8 C°. — Vreme včeraj: Oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Neizpremenljivo.

Nar. del. organizacija.

Terorizem. Pri tvrdki Gvarini v Rojanu so v terek štirje zidarji izgubili delo. Vzrok temu je ta, da niso bili organizirani pri socijalnih demokratih, marveč pri NDO. Ukrenjeno je bilo vse v takem slučaju potrebno, in oni delavci so bili naslednjega dne zopet sprejeti na delo! Seveda jih je moral na delu varovati redar, ker se je bilo bati, da začne padati toča v znamenju kamjenja in opeke. Kazni seveda ne ulde neki Lizardo Pavel, zaupnik socijalno demokratične organizacije, ki je prišel celo z drugega dela (stavbe) hujškat in silit, da se člani NDO vpišejo pri socijalnih demokratih. Kdo mu je naložil to, si lahko mislimo. Saj imajo sodrugi vsak hip tajne sestanke, na katerih razpravljajo, kako in kaj da bi se škodovalo slovenskim zidarjem. Sedaj pa vprašanje: ni-li to žalostno in bridko, da mora danes leta 1912 policija braniti delavca na delu pred — delavcem! In to pred onimi, ki vedno grome proti militarizmu. Kaj bi danes počeli slovenski zidarji, ko bi ne imeli varstva! Tekla bi njihova kri, ker bi to hoteli socijalni demokratje. To je bratstvo in svoboda, kakor jo oni umevajo.

Socijalni demokratje pravijo, da puste omenjene tri delavce delati samo do sobote, če pa v ponedeljek ne prinesejo izkaznice socijalno demokratične organizacije, da ne bodo smeli več delati. Če pa s svojo trmo ne bodo mogli skozi zid, napovejo štrajk. Štrajkali pa oni nikdar ne bodo, ker je večina že spoznala njihove hudobije in bi se jim v tem slučaju postavila po robu. Štrajk v namen, da bi slovenske delavce pognali z dela, v obup in bedo, je največji zločin in tak štrajk pomenja — s kapitalisti proti delavstvu! Pri tem imajo socijalni demokratje že prakso. Bomo videli, kako se stvar izteče.

Iste dne se je pripetil še en tak slučaj pri tvrdki Furlan namreč. Sprejet je bil na delo zidar — naš član seveda — a bil takoj zopet odpuščen, ker se ni mogel izkazati kot član socijalne demokracije. Zaupnik socijalno-demokratične stranke je trdil celo, da je postal to zakon, da se mora vsak zidar organizirati pri socijalnih demokratih.

Stokovni tajnik NDO mu je dokazal, da to ni res, da je to le drzna laž. Zahteva se lahko izkaznica konsorcijske, nikakor pa ne organizacije. Zaupnik je sam priznal, da ni nikdar slišati tega. Tukaj se vidi, kako napačno so ti sodrugi poučeni o vsem. Stokovni tajnik se je podal z odpuščenim zidarjem h konsorciju in tam posredoval, da je delavec dobil izkaznico in bil zopet sprejet na delo. Glede konsorcija in posredovalnice dela poučimo natančno naše zidarje na shodih in potom „Edinosti“, da jim bo

vse jasno. Lahko pa že danes konstatiramo, da so člani NDO v vsem bolj poučeni, nego socijalni demokratje, ker naši slišijo na shodih stvarna pojasnila, ne pa samo hujškarje, kakor socijalni demokratje.

— Prip. odbor krajne skupine tehn. zavoda „Sv. Marko“ NDO vabi na sestanek, ki se bo vršil danes ob 4:30 v prostorih gostilne „Kosič“ pri Sv. Jakobu, ul. sv. Marka 19. Prosimo obilne udeležbe, ker gre za resne in važne stvari.

— Krajna skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ NDO sklicuje za danes ob 7. zvečer sestanek v društvenih prostorih NDO ul. sv. Frančiška št. 2.

— Pekovski pomočniki! NDO vas vabi na sestanek, ki bo danes ob 10 zjutraj v društvenih prostorih ul. sv. Frančiška št. 2. Ker gre za zelo resna vprašanja je upati, da bo sestanek dobro obiskan.

— Občni zbor skupine čistilnice petroleja v Škedenju se vrši koncem prihodnjega tedna. Čas objavimo pravočasno.

— Delavci tovarne „Linoleum“! Nar. del. organizacija vas vabi na društven shod, ki se vrši jutri ob 9 zjutraj v prostorih gostilne „Kosič“ ul. sv. Marka 15.

Prihitite na ta shod vsi delavci tovarne „Linoleum“, kajti vašim koristim je namenjen.

— Jutri ob 4 popoldne običajna plesna vaja v dvorani ul. sv. Frančiška 2.

Gospodarstvo.

Setev leta 1912. Na podlagi podatkov, ki jih je dosedaj dobil mednarodni kmetijski zavod v Rimu, kaže dosedaj ozmina v vseh evropskih državah prav dobro. Ako se jemlje v poštev žetev zadnjih desetletij, kaže v večini držav letos za 10—20% boljša žetev. Tako n. pr. bo v Hrvatski in Romuniji na podlagi stanja od 1. aprila t. l. letos pridelek pšenice in rži za 20% boljši od povprečne žetve v zadnjem desetletju. Seveda treba računati, da more priti vmes še suša, moča itd., ki bi utegnila neugodno uplivati na končno možno pridelka.

Vinski pridelek za leto 1912. V vseh vinorodnih krajih Evrope so trte več ali manj trpele vsled pomladnega mraza. Vendar je v splošnem pričakovati dobre vinske letine, ako bo od sedaj naprej vreme ugodno.

DAROVI

— V gostilni „Birs“ so nabrali trgovski pomočniki v protest kolega renegata 4 K za CM. podr. v Vrdelci. (Po pomoti zakasnelo).

— Na predlog starega očeta J. Fonda, nabrali med gosti v rodoljubni hiši gosp. Svaba, o priliki birme in krsta 4 njegovih otrok za svetoivansko CM. podružnico 15 K 10 st. Bog živi starega Vrabca in vso rodoljubno družbo!

— V proslavo 25-letnice Ciril Met. družbe in njene ustanoviteljice g. Milke Mankoč je poslal g. Ferdo Karis iz Gorice 5 kron. — Denar hrani uprava.

— Pri Sv. Mariji Magd. sp. nabralo se je pri vselem omizju med botri in prijatelji o priliki krsta malega Ljubomirja Pauliča K 5 za otroški vrtec pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji in spod. — Denar hrani Vekoslav Kodrič.

— Za stavbo slov. šole so plačali uradniki I. skupine za maj K 50:14. — Srčna hvala!

— Škedenjski podruž. CMD je g. Josip Negode iz Sv. Ivana v počeščenje spomina Ivan Godine daroval 20 K.

V isto svrhu daruje družčina prijateljev v Škedenju K 11:14. G. Ivan Godina Ban K 5. G. Godina Just Pinčič 10 K namesto venca na grob Ivanu Godini.

O priliki birme Dragotina in Danila daruje družina Pahor v Škedenju z botroma g. Marijem Fonda in Vekoslavom Martelanc K 11:50.

V počeščenje spomina pok. Vida Klančar, darujejo CM podružnici št. 4 Škorklja-Belveder Alojz Šmuc, Ivan Furlan in Jožef Lekan vsak po 1 K. Denar hrani podružnični podpredsednik.

Vesti iz Goriške.

Veliki nesreči. Iz Lokve 24. maja. Pred par dnevi je pogorela tu hiša z vsemi pritliklami vred. Vsem trem stanovančcem je zgorelo vse pohištvo, obleka, in denar (okolu 1500 K). Zavarovan ni bil nobeden.

Sinoči pa je strela udarila v drevo ob cesti, in to ravno v času, ko so pastirji živino gnali domov. — Kar naenkrat se je zgrudilo na tla nad 20 glav živine, od katerih je obležalo 5 glav. Ostale so ljudje, ker se je zgodilo v bližini vasi, spravili k življenju in tako rešili.

Goriški izvozni trg za sadje in zelenjavo. — Dne 29. t. m. je bilo na tukajšnjem izvoznem trgu prodanih: 1000.50 kvintalov črešenj po 62 K, 1.30 q jagod po 120 K, 60 q graha po 32 K, 12 q špargejev po 86 K, 10 q krompirja po 28 kron.

Male vesti. Bivši predsednik „Mizar-ske zadruge“ Rudolf Konjedic je bil te dni vsled odredbe višje deželne sodnije v

Zaloga usnja za čevljarje A. DONDA

TRST - Via dell Rivo št. 42. - TRST

Izbor zgornjih del za čevlje (tomal).

Primerne cene in solidna postrežba.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša preljubljena, nepozabna soproga in mati, gospa

Marija Mikota

prijemši svetotajstva za umirajoče, danes mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v nedeljo dne 2. junija ob 3. uri popol. iz bolnišnice pri Sv. Mariji Magd. zg.

Trst, dne 31. maja 1912.

Predrago pokojnico priporočamo v pobožno molitev.

Novo pogrebno podjetje. Žalujoči ostali.

GARAGE

zelo prostoren za 30 avtomobilov
v ul. Giovanni Boccaccio 31

se odda takoj v najem

posameznim lastnikom kočij za
40 kron na mesec za vsako
kočijo vstevši razsvetljavo in
----- nadzorstvo. -----

Obrniti se: ulica Lodovico Ariosto 3, I.

Danes je bila otvorjena

nova gostilna

Al buon Almissan
(Pri dobrem Omišanu)

Rojan, via Montorsino št. 3.

Toči se domače dalmatinsko vino iz Omišlja, črno in belo, opolo. — Puntigamsko pivo. — Kuhinja vedno pripravljena in raznovrstna mrzla jedila.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Matija Bulić,

lastnik.

Slovinci in meščani!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane št. 13, za to se Vam toplo priporoča udani

ANTON NOVAK,

brivec.

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

JOSIP BABIČ - Trst
via San Marco št. 12.

Priporoča svojo na novo prevzeto in urejeno

GOSTILNO

Toči se vipavsko belo vino, istrsko črno, opol dalmatinsko, vermut, marsala. Kuhinja domača vedno na razpolago — z gorkimi in mrazimi jedili. —

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

JOSIP VATOVEC - Trst

ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

priporoča cenj. občinstvu svojo

pekarno in sladničarno

v kateri prodaja ves dan svež kruh in sladice

vse izdelano z zdravstvenim elektr. strojem.

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San Giovanni 6 in 2

TELEFON šte. II-85

Podružnica v Zadru.

Zaloga

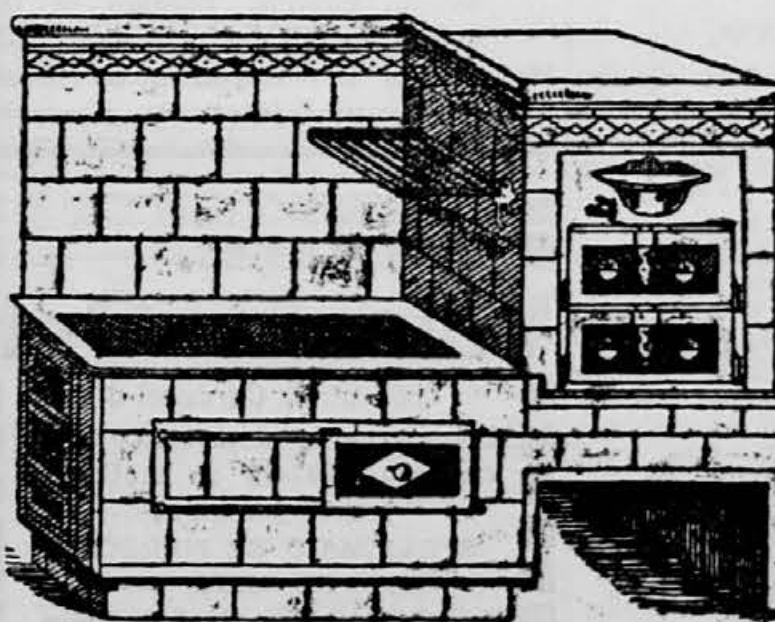
majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd)

lastnega izdelka.

Edino zastop. tovarne majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Blansko

Jzbera plošč

za stene kakor tudi za štedilnike, majolice, peči izdelane za trajen ogenj, uporabljive tudi na plin.

Trstu izpuščen na svobodo proti primerni kavciji.

Ker tukajšnji zidarji niso dobili odgovora na memorijal, izročeni gospodarjem, v katerem zahtevajo povišanje meze, štrajkajo ti dalje.

Za Gradom se je splašil v voz uprežen vol kmeta Andreja Lutmana. Zadnje kolo voza je povozilo slučajno na ulici nahajajočo se triletno deklico Primožičovo, katero so težko ranjeno na prsih prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Italijani med seboj. — Klerikalni „L'Eco del Litorale“ piše: „Zdi se, da vladajo v našem najnaprednejšem mestu gotovi zistemi po vzorcu stare beneške republike; zdi se, da je uvedeno pri nas „svetovništvo desetorice“, ki hoče s silo uveljavljati svojo voljo; kadar se pa meščani upirajo, pošiljajo mogotci v boj časopisje, ki hlapčije tej družbi“. Mi pripominjamo, da jih ni niti celih deset, ki gospodujejo na magistratu, ampak le — štirje.

Kolesarsko društvo „Danica“ naznanja, da prenešana dirka in srečanje z veselicco se bosta vršila 23. junija t. l. Naprošena so vsa cenj. društva, da to vpoštevajo pri svojih prireditvah. Isto društvo priredi prihodnjo nedeljo izlet po Krasu. In sicer I. oddelek jutraj ob 7. uri s kolesi izpred društvenih prostorov do Stanjela. II. oddelek opoldne z vlakom do Stanjela in potem skupno s kolesi skozi Komen v Gorjansko k veselici kol. dr. „Ilirija“. Potem nazaj skozi Nabrežino, Sesljan, Jamlje in čez Miren v Gorico.

Narodna delavska organizacija v Gorici priredi v nedeljo dne 2. junija t. l. ples na vrtu gosp. Gorjance (Attemsa na Kornu). Tovariši, ta dan vsi na veselico.

Solske vesti. Sklep šolskega leta na tukajšnji gimnaziji bo letos dne 6. julija. — Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj dne 4. julija t. l., od 8. do 12. dopoldne. V septembru se ne bodo sprejemali več gojenci, ako se že pri sprejemnih izpitih v juliju doseže najvišje možno število gojencev-prvoletnikov (štirideset).

Porotno zasedanje. Za prihodnjo porotno zasedanje ste določeni dve razpravi in sicer proti R. Konjediču in pa proti Francišku Kragelju iz Modreje pri Sv. Luciji, kjer je nedavno umoril s sekiro svojo ženo in dva otroka.

Postopanje tržnih komisarijev v Gorici. Dne 30. t. m. se je prodalo na našem izvoznem trgu: 200 kvint. črešenj po K 88, 20 kvint. graha po K 38, 8 kvint. špargele po K 110, 12 kvint. krompirja po K 30. O postopanju tržnih komisarijev piše „Primorski List“: „Vsak dan prihajajo ljudje v naše uredništvo in nam tožijo o postopanju tržnih komisarijev. — En slučaj! Včeraj je pripeljal starček Štefan Klemše iz Uhanj na Vipavskem tri jerbare najboljših črešenj in veseli se je že izkupička. A prišel je komisar Resen, in čim je zagledal na črešnjah čist ženski predpasnik, je zaplenil vse tri jerbare črešenj. Prekupčevalci so se temu uprli in so hoteli kupiti krasne črešnje, a nič ni pomagalo; tudi to ne, da je starček s sklenjenimi rokami prosil, naj mu ne odnese črešenj. Irgubil je 70 K.

Drugi slučaj. Te dni so konfiscirali neki ženski sadje. Vzeli so ji sadje, jerbare, zvitek. Kam je vse to izginilo, nihče ne ve. Komisariji jemljejo vse in nič ne vračajo.

Tako torej! Uboge okoličanske kmete, ki donajajo zarana svoj dnevni trud in delo svojih žuljev ure daleč v naše mesto, nadleguje na tak način tržni komisar Resen — znani italijanski fanatik! Kdo daja dobička mestu, kdo daja magistratu blagajni vsak dan stotine kron („tassa comunale“ ..), ki jih potem uporabljajo za podpore Furlan-skemu konviktu, Legi itd.? Kdo znaša milijone kron na sadni trg? Kdo preživlja goriske italijanske trgovce? Naš kmet!

Komisar Resen naj bi si raje ogledal razne trgovine sadja v mestu! Tam prodajajo napol gnjilo sadje v umazanih in zaprašenih jerbasih, kjer sto in sto muh opravlja svoj posel, a komisar nima časa... da bi take škandalozne brloge izčistil. Pač pa je aroganten in nesramen z okoličanskim kmetom, katerega sovražil iz dna duše zato, ker je — kmet namreč — Slovenec. Kdaj odklenka temu petelinu na vseh demonstracijah? Čas bi bil že skrajni.

Vesti iz Istre.

Zaslugam priznanje! Na splošna laskava priznanja o cerkvenem pevskem zboru v Dragi pod vodstvom tamošnjega veleč. g. župnika Vranjca, šel sem minuli binkoštni ponedeljek v Drago ter prisostvoval službi božji, pri kateri so imeli proizvajati Foersterjevo slovensko mašo. Žal pa, da zbor ni mogel peti te maše radi nepričakovanih zaprek — ter se je godilo tudi meni in mojim prijateljem — vsaj tako se je poredno izrazil krčmarica Čačeva — kakor onim, ki so bili šli gledat Mater Božjo v Pliskovico. No, ukljub temu se ni nihče kesal, da le ta dan obiskal Sv. Elja. Dasi so peči je navadne — mislim Hladnikove — pesmi, vendar s tako popolnostjo in umetnostjo, ki nadkriljuje tudi mestne zборе. Osobito ženski glasovi so srebrno čisti.

Gospodu župniku — ki je pa tudi konservatorist — moramo le iskreno častiti na takih sijajnih vseh, častiti pa tudi

zboru na vstrajnosti in marljivosti! Mašo, ki se je imela peti binkoštni ponedeljek, bodo proizvajali dne 9. junija ob 10. uri in bi priporočal ljubiteljem petja, naj ne zamudijo te prilike in se osebno prepričajo o naravnost neverjetnih vspehih. Venturini.

50.000 kamenčkov!

Slovensko akademsko društvo „Balkan“ je sklenilo, da nabere za bodočo centralno ljudsko knjižnico v Trstu

50.000 kamenčkov

po 2 vinarja in sicer potom blokov. Nabrana svota bo tvorila podlago za prepotrebno kulturno institucijo. Zato naj ne bo tržaškega Slovenca, ki ne bi daroval v ta namen vsaj 1 kamenček, ako ne več! Na delo torej vsi, ki jim leži na srcu izobrazba in kultura slovenskega tržaškega ljudstva! S prosveto k svobodi!

Za slovensko akad. društvo „Balkan“
Josip Kernev, Josip Požar,
tč. predsednik. tč. tajnik.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes, dne 1. t. m. od 9—12 dop.

Velika množica čevljev za moške, ženske in otroke, bombaž, spodnje srajce, dežniki, perkal, srajce in drugo manufakturno blago.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 cent. beseda. Mestno hišnico beseda se računa naknadno. Najmanjša pristojbina roka 40 cent. Plača se takoj laser. oddelku.

Korešpondent. vešč. popolnoma slovenskega in nemškega jezika, išče primerno delo za večerne ure od 8. naprej. — Adria 20, poštoleži. Trst. 1154

Meblovana soba se išče za junij, julij in polovico avgusta za neko gospo in sicer v kakih majhni, mirni vasi v bližini Trsta. Ponudbe v nemškem ali italijanskem jeziku na inser. oddelku Edinosti pod „Villaggio“. 1182

Sobica čedna, meblowana se odda s 1. januarjem. Belvedere, 57 II. 1168

Ljudski ples. Pri g. Škilinu ali pri „starem mlekarju“ blizu Lipice se bo vršil jutri v nedeljo 2. junija. Svira godba iz Lonjerja. — K obilni udeležbi vabi gostilničar, I. Škilin. 1175

Klub „Kolumbus“ priredi v nedeljo 2. junija t. l. na Vrdeli-Scoglio v društveni gostilni plesne vaje. Ples traja od 6. do 10. zvečer. — Odbor. 1176

Odda se takoj meblowana sobica. Farneto 44, mezzanin, vrata 20. 1177

Josip Gregorič, ulica dell'Olmo 3., v Trstu priporoča slavemu občinstvu tu in na deželi svojo dobroznano trgovino jestvin in zaloga vsakovrstnega olja; po naročilu se pošilja tudi na dom; hvaležni pozdrav. 1160

Industrija v Trstu, ki ima vae pogoje, da bi se s primernim kapitalom razvila v tovarno, edino svoje stroke na celotni jugu, išče kompanjona z 10—15 tisoč kronami. Eventuelno se tudi prodajo. Ker je ista sedaj v slovenskih rokah, se reflektira edino na slovenski kapital. Prijazne ponudbe na inzeratni oddelku lista pod „Stor. industrija“. 1165

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Odda se 2 stanovanji

v novo in moderno urejenem hotelu TRIGLAV v Lescah pri Bledu in sicer eno obstoječe iz dveh meblovanih sob in steklenim salonom, kuhinje in shrambe ter z uporabo lepega zelenjavnega vrta. Drugo obstoji iz dveh meblovanih sob in kuhinje. Istotam se tudi dobe meblowane mesečna sobe.

Poizve se pri najemniku hotela, Ivanu Pernušu, istotam.

ČEVLJARNICA

Valentin Čeh

Trst, ul. G. Carducci 40.

Prodajalna z delavnico vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.

SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.

Cene zmerne. Svoji k svojim!

POZOR VSI!

V dobroznani zalogi izgotovljenih oblek

ulica Arcata št. 1, nasproti gostilne „All'Antico ussaro“.

Počenši od ponedeljka se bo prodajalo vse blago, obstoječe iz moških in deških oblek, zimskih sukenj, ulsterjev, debelih jopičev, volnenih in bombažnatih hlač za delavce, modre in rumene barve, spodnjih hlač, spodnjih in nav. srajc itd. itd. po izredno nizkih cenah, tako da se ni bati poštene konkurence.

Radi tega vabi podpisani lastnik slavno občinstvo, da si prej ogleda njegovo skladišče, predno nakupuje gorijmenjene predmete.

Udani VITTORIO PISCUR.

POZOR VSI!

Pozor! Priporočam slavn. občinstvu mojo bogato zalogo šivalnih strojev

s svetovno znano znamko original Pfaff, Gritzner in Singer.

Dalje za čevljarje orig. Dürkopp, jamčim od 5—10 let.

Dvokolesa z znamko Joh. Puch, Premier, Regent in Humber, opremljenimi z žičnimi črevi (Stahdrath-Pneumatik) ali z navadnim črevom. — Stiskalnice in mine za grozdje in slamozrnice.

Popravljajo se zgoraj navedeni predmeti najceneje, tudi pisalni stroji in gramofoni. — Moje staro pozetje na pozna konkurence. — Udani Jos. Dekleva

SVOJI K SVOJIM! Gorica, ulica Auspicio št. 1.

ODLIKOVANA tržaška prodajalna obuval

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn. različnih izberov najfinjših moških in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10—

Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10—

Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10 50

Usnje Boxcalf z zapenami Triumph po K 10 50

Enaki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago I. vrste.

Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Francesco Buda, zlatar

Trst, ulica Scalinata št. 1.

Prodaja ur iz srebra in kovinastih, od 4 kron dalje, uhani, prstani, verižice iz ameriškega double zlata izključno po prilož-

nostnih cenah. Prodaja, kupuje in menjuje zlato, srebro in dragocenosti. -

Zoplo se Vam priporoča, da kupite stearične sveče

Nove tržaške tovarne (Nuova Fabbrica Triestina „Marca Angelo“), katere so najboljše vrste in po nizki ceni.

Guido Bienenfeld

Trst - ulica Coroneo 39 - Trst

Podajte se vsi

AL GRAN MERCURIO

Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.

Velikanska zaloga oblek

za moške in dečke z bogato izbero.

Cene zelo ugodne.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in se obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Ivršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, špirt, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

1422 Fran Abram
Trst, ulica S. Francesco 44.

Gualtiero Cozzio

Passo San Giovanni 2

in Torrente 15

(nasproti Chiozzi) Trst

PRVA brusarska

DELAVNICA ::

za električni motor.

Bogat izbor škarij

brivnih britev,

nožev itd. itd. itd.

Brušenje vsakovrst-

nih rezil in strojev

za striženje las.

Prodaja govejega mesa

iz Srbije

V TRSTU. — Centrala v ulici Giosue

Carducci št. 3 (občinski paviljon).

TELEFON št. 2567.

Podružnica pri Sv. Jakobu, ul. Pozzo 20.

Prodaja se meso po sledečih cenah:

Spretni deli s prilogo od K 148—164

Zadnji „brez“ kosti K 180—204

Zadnji „brez“ kosti K 252

Vedno na razpolago sveža teletina, jagnjetina

in kuretnina I. vrste.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vogal Piazza Barrera)

BUFFET v ulici Nuova štev. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in za družino v vseh

gostilnah.

Ako želite jesti vedno dobro testenino

zahtevajte samo ono iz tovarne

EMILIO KOČEVAR

v Trstu, ul. Vittorino da Feitro 3

uhod v ul. Casimiro Donadoni.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cev in cementnih

plōšt, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

TASSAMETRI AUTOMOBILI TRIESTINI

družba z o. z.

— Trst — ulica Tiziano Vecellio štev. 3. — Telefon štev. 250. —

Izleti na vse kraje

z avtomobilskimi žardinjerami z 12 prostori, avtomobilske kočije odprte in zaprte, elegantne, solidne in varne. — Cene zmerne po dogovoru.